



איכות הסביבה

יום רגיל? / רחל לוי - שגב

פעילות בנושא חסכון בחשמל, דלק ומים

מטרה:

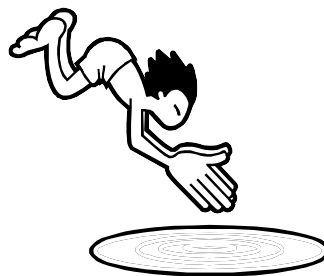
להביא למודעות החניכים את הצורך לחסוך במים, חשמל ודלק.

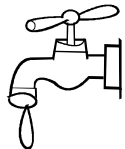
חומרים:

- נרות ליצירת אווירה מיוחדת.
- לכרזות: בריסטולים, טושים, כובעים.
- לתזכורות: דפים דביקים. (דפי ממו POST IT)
- קופסת קרטון דמוי שלט גדול.

מהלך הפעילות:

1. מכינים את חדר הקבוצה לישיבה אינטימית במעגל לאור נרות.
2. המנחה קורא את חלק א' של הסיפור עד המשפט - "זה היה קשה מאוד אמר להם המדריך..."
3. מפסיקים את הקריאה ומבקשים מהחניכים לחשוב איך חיו פעם בלי חשמל ואיך היינו חיים היום בלי חשמל ומים?
4. ממשיכים לקרוא את חלק ב' ובמילים: "המדריך לחץ על כפתור נסתר בשלט..." לוחצים על השלט ומדליקים את האורות.
5. בתום הקריאה ייערך דיון על חיסכון במים וחשמל ויעלו רעיונות כיצד יכולים אנחנו- בחיי היום יום להיערך לחסוך במשאבים יקרים אלה.





הסיפור

חלק א' :

היה זה יום ככל הימים. אלמוג סיים את לימודיו בבית הספר, לקח את התיק והחל צועד לכיוון הפנימייה.

היה חם.

השמש הכתה בגופו של אלמוג וחדרה דרך הכובע למוחו. הוא ניגב את הזיעה שנזלה על מצחו וחשב, על המחכה לו בהמשך היום – ארוחת צהריים, הכנת שיעורים ואחר החוג שהוא הכי אוהב חוג הקפוארה.. אלמוג הלך ברגל. הוא ידע שהפנימייה קרובה לבית הספר והוא יכול בקלות ללכת ברגל, וזה אפילו בריא יותר, אבל אהב שמסיעים אותו. פשוט יותר כיף ויותר קל לנסוע... במכונית ממוזגת.

שוב ניגב את הזיעה והרחיב את צעדיו. עוד מעט יגיע לפנימייה, ישתה משקה קר, יפעיל את המזגן ואולי אפילו יתקלח. אלמוג משש את מפתח הקבוצה התלוי על צווארו. אפילו המפתח להט מחוס. הוא פתח את דלת הבית, חום וחושך קידמו את פניו.

הוא קיווה שבקבוצה יהיה יותר קריר, אך הוא התאכזב. היה חם מאוד. הוא היה צמא והזיעה שטפה את כל גופו. אצטרך להתקלח חשב, אך קודם אשתה משהו קר.

אלמוג פתח את המקרר ולקח בקבוק שתייה. הוא שם לב למשהו מוזר במקרר... עם הבקבוק ביד לקח את השלט של המזגן, לחץ על כפתור ההפעלה, המזגן לא הגיב. הוא לחץ שנית ושוב אין תגובה. שוב המזגן התקלקל, נאנח אלמוג. צריך להודיע למדריכה או למדריך שיזמינו טכנאי, בינתיים אפעיל את המאוורר. אך המאוורר, שעמד בסלון, לא התחיל להסתובב. אין זמזום אין תנועה.

כמה חם לי. המזגן לא פועל וגם המאוורר מקולקל – זה מוזר מאוד, אולי פשוט אין חשמל. הוא לחץ על מתג האור, חושך, אין אור.

אלמוג ידע שיש ארון חשמל בבית, ולפעמים כשיש הפסקת חשמל, המדריכה לוחצת שם על משהו ושוב יש אור. אבל אסרו עליהם לגעת בו. אני רק אציץ ואראה אם יש בעיה. הוא פתח את ארון החשמל וראה שהכל כמו תמיד בארון, שום דבר לא זז או קפץ כמו שהמדריך אומר.

אם כך, אין חשמל. חברת החשמל לא מזרימה חשמל.

אלמוג החליט לאכול משהו, הוא היה רעב. הוא הוציא את הצלחת עם האוכל שהמתינה במקרר. הפעם שם לב שהאור במקרר לא נדלק. הוא הכניס את הצלחת למיקרוגל, סובב את הכפתור, אך פתאום נזכר, אם אין חשמל אין מיקרוגל. אוף, אני לא יכול לאכול בלי לחמם את האוכל, אני שונא אוכל קר לגמרי.

אלמוג לא יודע מה לעשות. חם לו, הוא מזיע הוא רעב. שתה עוד מיץ מהמקרר. המיץ כבר לא כל כך קר. התלבט מה לעשות והחליט להתקלח.

אלמוג נכנס לחדר האמבטיה, וחשב: "מקלחת תרענן אותי. בייחוד מקלחת קרה."

הוא סובב את הברז, אך כלום לא קרה. אין מים. סגר וסובב שנית, אין מים. הוא דפק על הצינור אך גם זה לא עזר, אין אף טיפת מים. הברז יבש. אין מים, אין חשמל, אין ברירה אטלפן למדריכה אבקש שתבוא ותראה מה קורה פה ותדאג לכל.

אלמוג חייג למדריכה בטלפון הסלולארי, היא ענתה. בהתרגשות מלווה דמעות ספר לה מה קורה בקבוצה.

"בואי, ביקש, אני מפחד."

המדריכה ענתה לו בהיסוס ואמרה שייקח לה הרבה זמן להגיע, מפני שהיא חייבת למלא דלק, ואם אין חשמל אי אפשר להפעיל את משאבות הדלק.



"תנסה להסתדר, עוד מעט תגיע רונית, ותראו מה אתם יכולים לעשות."

"אבל אני רעב, וחם לי יבב אלמוג.

אין מה לעשות, תסדר.....

מצב ביש, מצב ביש מלמל אלמוג. הוא שכב על הרצפה הקרירה בניסיון לברוח מהחום.

עברה חצי שעה, רונית הגיעה ומצאה את אלמוג שוכב על הרצפה, בוכה. "מה קרה?"

אלמוג סיפר לה בבכי מה קורה בקבוצה. אני לא יודע מה לעשות, אמר, טלפנתי למדריכה והיא לא יכולה להגיע, אין לה דלק.

רונית בדקה את מתגי החשמל, פתחה את המקרר, סובבה את ברזי המים. ואכן, אלמוג צודק.

התיישבה על הרצפה ולטפה את גבו, מנסה לנחם אותו. גם רונית היתה מאוד מבולבלת עברה עוד חצי שעה עד שנכנס המדריך.

אלמוג רץ אליו, ואמר בבכי: "שום דבר לא פועל כאן. מה נעשה? איך נחיה ככה? בלי מים למקלחת, בלי מזגן בלי טלוויזיה בלי....."

"פעם חיו כך לא היה חשמל, לא היו מים זורמים בבית. זה היה קשה מאוד" אמר להם המדריך.

* * *

חלק ב':



המדריך לחץ על כפתור נסתר בשלט שהחזיק בידו.

הוא חייך ואמר: תנסו עכשיו.

ובאמת לחצו על מתג החשמל – ונדלק אור, הם שמעו את קול זמזומו של המקרר, המזגן

השמיע חרחורי פעילות, ואפילו המאוורר השליך רוח נעימה.

הדלת נפתחה, המדריכה נכנסה. הילדים רצו לקראתה, חיבקו אותה, וסיפרו לה קצרי נשימה על מה שקרה בקבוצה, ואיך המדריך סדר הכל. איך הגעת? , כבר יש דלק? המשאבות עובדות?

המדריכה נגשה למקרר, מזגה כוס מים והתיישרה ליד הילדים.

המדריך ניגש לחמם ולהכין את ארוחת הערב.

עד שהאוכל יהיה מוכן תקשיבו למשל הבא :

"הייתה פעם צפרדע. יום אחד ראתה הצפרדע סיר מלא מרק רותח. היא הייתה רעבה, לכן קפצה אל הסיר, אך אבוי המרק רתח, והיא הרגישה שהיא מתחילה להתבשל בו. בשארית כוחותיה קפצה מהסיר וניצלה.

למחרת שוב עברה הצפרדע ליד סיר מרק המתבשל על האש. מכיוון שהייתה רעבה מאוד, קפצה לסיר, והתחילה לאכול את המרק הפושר. המרק המשיך להתבשל, אך הצפרדע לא הרגישה. היא אכלה ושבעה אך מה נורא, המרק רתח והיא לא הרגישה שהיא מתבשלת

....."

הילדים הקשיבו בפה פעור, הם העירו שהצפרדע טיפשה, היא הורסת את עצמה מפני שלא שמה לב למה שקורה סביבה. היא צריכה לחשוב ולהיזהר במה שהיא עושה. המדריך אמר אכן, זה נכון אבל גם בני האדם מתנהגים בטיפשות ולא שמים לב לקורה סביבם.

איך? שאלו הילדים איך הם עושים כאילו שטויות, צריך להזהיר אותם!

המדריך הסביר שבני האדם מבזבזים את המים שלהם. אצלנו בארץ, הכנרת שהיא מקור עיקרי למים, מתייבשת כי כבר כמה שנים לא ירד מספיק גשם. כולם ידעו את זה, אבל המשיכו לבזבז מים. רק עכשיו נזכרו להודיע לא להשקות גינות. המדריכה סיפרה על החשמל : על מנת להפיק אותו משתמשים בהרבה פחם ודלק. הם מזהמים את האוויר וגורמים לחימום כדור הארץ. הדלק שמניע את המכוניות לא יספיק לתמיד, וכשהוא יגמר לא נוכל לנסוע.

המדריך והמדריכה הוסיפו, אם לא נחשוב על השימוש במים, בחשמל ובדלק נגיע למצב של הצפרדע שהרסה את עצמה.

המדריך קם, ערך את השולחן, והניח עליו את האוכל.

הילדים רחצו ידיים, אך עשו זאת מהר, בלי לבזבז מים, ומיהרו לשבת לשולחן. הם היו רעבים...

בזמן הארוחה הם חשבו יחד עם המדריכים איך הם יכולים לחסוך במים, בחשמל ובדלק, ואיך להשפיע על החברים שיתחילו לחסוך?

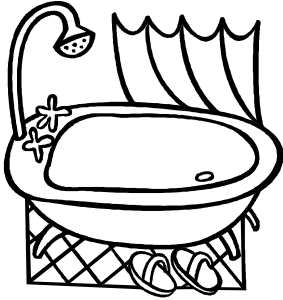
* * *

המשך הפעילות:

המנחה יבקש מהמשתתפים להציע דרכים כיצד לחסכון במים, חשמל ודלק.

הצעות אפשריות:

חיסכון במים



- במידת האפשר לעקוב אחרי שעון המים.
- לסגור את הברז בעת סיבון ידיים, צחצוח שיניים ומקלחת.
- במידה ויש, להשתמש בלחצן הקטן להדחת מים בשירותים.
- לא להשתעשע ולהתיז מים אחד על השני.
- להציע להנהלת הפנימייה:
- לא לשתול צמחים שאוהבים הרבה מים ולהשקות רק בשעות החושך.
- לאסוף את מי הגשמים ואת מי המזגן ולהשתמש בהם להשקיה.

חיסכון בחשמל

- לכבות את האור כשלא נמצאים בחדר.
- לכבות מזגנים ומאוורים כשלא כל כך חם וכאשר יוצאים מהקבוצה.
- אפשר להראות איך רץ "שעון החשמל" בעת שימוש במכשירי חשמל שונים.
- להציע להנהלת הפנימייה:
- להחליף את הנורות לנורות חסכוניות בחשמל.

חסכון בדלק:

- לא לנסוע מרחקים קצרים, ללכת או לרכב על אופניים.

חסכון נוסף:

- כביסה, לא צריך לכבס בגד נקי שלבשו אותו שעה בלבד.
- להפעיל מכונת כביסה ומדיח כלים רק כשהם מלאים.

לסיום:

- ✧ את הטיפים שהמשתתפים נותנים ניתן לכתוב על פתקיות תזכורת למטבח, למקלחת ולדלתות החדרים.
- ✧ מציעים לעצב כרזות פרסומת לחיסכון שניתן לתלות ברחבי הפנימייה.